

Gekozen beleid leidt tot vervaging van 2^e en 3^e pijler

Is onderscheid nog houdbaar?

Frits Bart

Directeur Beleid & Propositiemanagement



aegon.com

Is er sprake van een verschuiving van de 2^e naar de 3^e pijler?



Versobering Witteveenkader 2^e pijler

	2013	2014	2015
Pensioenrichtleeftijd	65 jaar	67 jaar	67 jaar
Begrenzing omkeerregel	n.v.t.	n.v.t.	op salaris € 100.000
opbouwpercentage OP bij PL 67	n.v.t.	2,15% ML 1,9% EL	1,875% ML 1,657% EL
idem bij PL 65	2,25% ML 2,00% EL	1,84% ML 1,63% EL	1,616% ML 1,428% EL
idem bij PL 60	1,55% ML 1,38% EL	1,30% ML 1,15% EL	1,149% ML 1,015% EL
gemaakte regelingen Aegon	n.v.t.	ca. 50%	> 90%

Effect aanpassing Witteveenkader

- Vervangingsratio bij maximale opbouwpercentages ouderdomspensioen incl. AOW
- Opbouw van 25 jaar, gemiddeld carrièreverloop
- Aanvangssalaris € 37.000

	Middelloodregeling			Eindloodregeling		
Leeftijd	2013	2014	2015	2013	2014	2015
67	72,9%*)	66,0%	60,5%	88,7%*)	79,4%	70,4%
66	68,5%*)	59,9%	55,0%	83,2%*)	71,8%	63,8%
65	64,4%	54,4%	50,1%	78,0%	65,1%	58,0%

*) op basis van uitstel van het OP op 65 jaar

Gevolgen voor pensioenregelingen

Veel regelingen zijn binnen nieuwe fiscale kaders geoptimaliseerd

- Verhogen opbouwpercentage
- verhogen beschikbare premiestaffel (3% staffel → +30%)
- Verlagen franchise
- Omzetting risico NP in opbouw NP

Premie-inleg/pensioenopbouw 2e pijler per saldo omlaag

- Los van effecten van lage rente en stijgende levensverwachting
- Ruim 6% a.g.v. aftopping 100K
- Ruim 10% a.g.v. verlagen opbouw en verhogen PL (vóór optimalisatie)

Netto regelingen voor 100K-plus*)

- Begin 2015 ca 145.000 werknemers
- 80% werkgevers compenseren misgelopen pensioenpremie met hoger loon
- Niet altijd volgens stijgende staffel en niet altijd voor nieuwe instromers
- Veelal de grotere werkgevers en pensioenfondsen bieden netto pensioen/lijfrenteregeling met vrijstelling vermogensrendementsheffing

*) in 2017: € 103.317

Netto pensioenopbouw in 2^e of 3^e pijler?

2^e pijler netto pensioen

- ▶ Vrijstelling Box 3
- ▶ Werkgever biedt regeling aan, deelname vrijwillig
- ▶ Alleen voor werknemers
- ▶ Wet LB 1964
- ▶ 3%- en 4%-staffel toegestaan
- ▶ Geen restitutie bij overlijden
- ▶ Afkoop niet toegestaan
- ▶ Aankoop levenslang pensioen



3^e pijler netto lijfrente

- ▶ Vrijstelling Box 3
- ▶ Werknemer sluit zelf de verzekering
- ▶ Ook voor ondernemers
- ▶ Wet IB 2001
- ▶ alleen 4%-staffel
- ▶ Restitutie bij vooroverlijden
- ▶ Afkoop mogelijk (sanctie)
- ▶ Ook aankoop tijdelijke lijfrente (minimaal 5 jaar)

Hoe is de animo voor Netto 2^e pijler pensioen bij Aegon?

- Volledig vrijwillig (geen negatieve optie/geen opt out)
- In Aegon portefeuille per 2015: circa 6.000 werknemers > 100K salaris
- Gemiddeld salaris boven 100k: € 37.500
- Gemiddelde premie % boven 100k: 23%
- Bewust geen Netto lijfrente
- Aantal deelnemers per 1 januari 2017: 2560

Doelgroep 1

100% OP + PP
739 deelnemers
28,87%

Doelgroep 2

50% OP + PP
37 deelnemers
1,45%

Doelgroep 3

100% OP
136 deelnemers
5,31%

Doelgroep 4

50% OP
9 deelnemers
0,35%

Doelgroep 5

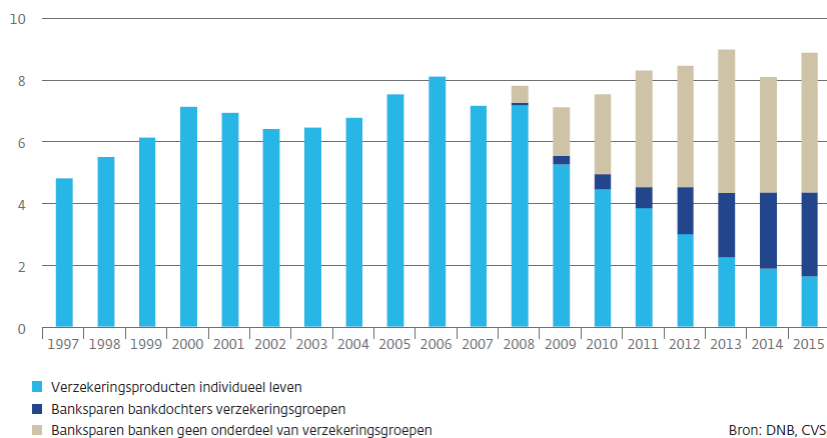
100% PP
1.639 deelnemers
64,02%



7

Geen significante productiegroei 3^e pijler

Jaarcijfers; bedragen in miljard EUR



Waarnemingen 100K-plus

- Hoge deelname in 2e pijler netto regelingen met negatieve optie/opt out
- Beperkte deelname in regelingen op vrijwillige basis (m.u.v. NP)
- Weinig animo voor 3e pijler netto lijfrente bij werkgevers en bank- of verzekeraars
- Onduidelijk wat het effect is op 4e en 5e pijler of directe consumptie



Conclusies

- Pensioenopbouw in 2^e pijler is er voor veel werknemers op achteruit gegaan
 - In basisregeling en voor excedentsalaris >100K
- Dat heeft (nog) geen significante groei in de 3e pijler laten zien
- Voor werknemers met 100K-plus lijkt de compensatie slechts bescheiden naar 2e en nagenoeg niet naar 3e pijler te gaan
- Huidige generatie heeft nog veel compensatie uit opgebouwd pensioen:
 - onder ruimer fiscaal regime
 - met lagere pensioenleeftijd
 - zonder aftopping
- 2e pijler heeft als arbeidsvoorwaarde t.o.v. 3^e pijler toegevoegde waarde door het 'verplichte' karakter
 - Is dat ook in het belang van de werknemer?

Wat moet er gebeuren?

- Voor werkenden is onderscheid en 1^e, 2^e, 3^e, 4^e pijler minder relevant
- Werkenden moeten integraal inzicht krijgen over alle pijlers heen
 - Veel al beschikbaar met upload belastingaangifte en mijnpensioenoverzicht.nl
- Werkenden moeten laagdrempelig toegang krijgen tot (Robo)advies
- Bij keuzes over bijv. risicobereidheid beleggingen en overlijdensrisico moet over pijlers (en uitvoerders) heen gekeken worden
- Niet alleen kijken naar inkomen, maar ook naar uitgaven nu en later

Integraal financial planning over alle pijlers heen!



Onderzoeksvragen

- Hoeveel werknemers met € 103K+ ontvangen compensatie in bruto loon?
- Hoeveel werknemers met € 103K+ hebben toegang tot netto regeling?
- Wat is de participatiegraad in de netto regeling (OP/NP en NP)?
- Wat doen de overige werknemers met hun compensatie?
- Hoeveel vertrouwen is er in fiscaal gedreven pensioen- en verzekeringsproducten?
- Hoe heeft het besteedbaar inkomen zich de afgelopen 5 jaar ontwikkeld en is er een correlatie met keuzes in de 2^e, 3^e en 4^e pijler?



Wat doet Aegon daaraan met partners?

Besef: aandacht voor de toekomst

- Diep besef dat mensen feilbaar zijn en liever stofzuigen dan met financiën bezig zijn
- Diep besef dat er niet één waarheid is, verschillende keuze mogelijkheden aanbieden
- Nieuwsgierig zijn: wereldwijd onderzoek naar arbeidsmarkt en flexibel met pensioen gaan
- O.a. met: Aegon Center for Longevity and Retirement ism MIT, Stanford en Leyden Academy

Delen & leren: Platform gedachte

- APF oprichten i.s.m. TKP en TKPI (STAP)
- Knab verder ontwikkelen als open (financieel) platform en ontsluiten naar werkgevers
- Leren van ZZP-ers (samenwerking met ZZP NL)
- Via content management en social media dialoog aangaan
- Participeren en investeren in Fintech

En ook aandacht voor hen die niet (meer) kunnen kiezen :

- Steunen van mensen die moeite hebben met zelfstandig keuzes maken (Alzheimer stichting, Financial Inclusion programma)

Er is toekomst voor pensioen!

